

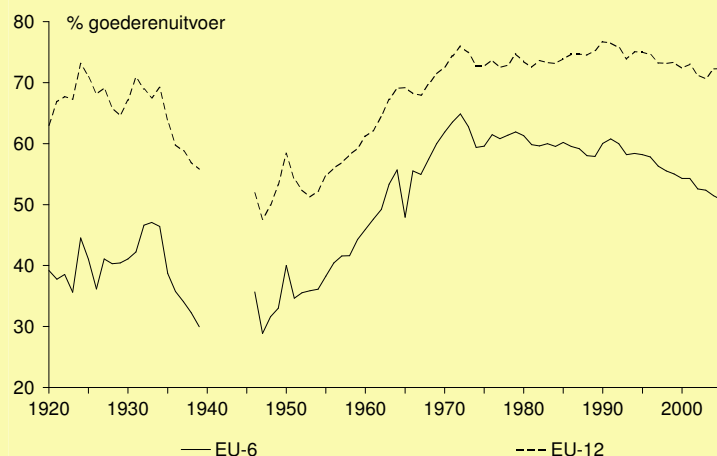
Het effect van vijftig jaar Interne Markt op de Nederlandse uitvoer naar West-Europa

Dit jaar is het vijftig jaar geleden dat met het ondertekenen van het Verdrag van Rome de Europese Economische Gemeenschap (EEG) werd opgericht. Het voornaamste doel van het verdrag was het mogelijk maken van vrije handel in goederen tussen Duitsland, Frankrijk, België, Luxemburg, Nederland en Italië ("EU6"). Zoals in de onderstaande grafiek te zien valt, ging na de Tweede Wereldoorlog ongeveer dertig procent van de Nederlandse uitvoer naar de overige EU6 landen, een kwart minder dan in de vooroorlogse periode. Tien jaar later werd het vooroorlogse aandeel weer bereikt. De groei van het EU6-aandeel zette echter door. Waarschijnlijk was dit het gevolg van liberalisering van de handel binnen de EEG. Zoals overeengekomen in het Verdrag van Rome, werden tussen 1961 en 1967 de tarieven op de handel in goederen binnen de EEG afgeschaft. In 1972 bereikte het EU6 aandeel met 65% een historisch hoogtepunt.

In de figuur wordt ook het aandeel van de EU12 in de Nederlandse uitvoer weergegeven. Opvallend is dat de naoorlogse groei van het EU12 aandeel tot 1973 wordt bepaald door de groei van de uitvoer naar de andere vijf oorspronkelijke lidstaten. Met de toetreding tot de EEG van Denemarken, Ierland en Groot-Brittannië in 1973 kwam er een einde aan deze ontwikkeling. Het aandeel van de EU12 blijft vanaf dat moment nagenoeg constant op 75%, terwijl het aandeel van de EU6 geleidelijk begint te dalen. Het toetreden van Griekenland (1981) en Portugal en Spanje (1986) heeft minder duidelijke effecten. Vanaf 1990 neemt het aandeel van de EU6 versneld af en treedt ook een lichte daling op in het aandeel van de EU12. Overigens moet worden opgemerkt dat deze cijfers met inbegrip van de wederuitvoer zijn. Het aandeel van Europese bestemmingen in de uitvoer van binnenlandse productie is met name door de opkomst van Aziatische economieën sterker afgenomen dan het Europese aandeel in de totale Nederlandse uitvoer inclusief wederuitvoer.

Hoe kan het terugzakken van de uitvoer naar de andere EU6-landen worden verklaard? Omdat het aandeel van de uitvoer naar de EU12 stabiel gebleven is, moet de relatieve daling van de uitvoer naar de EU6 gepaard zijn gegaan met een verschuiving van de uitvoer richting nieuwere lidstaten. Na 1972 lijken daarom vooral uitbreidingen van de EU van invloed te zijn op de Nederlandse uitvoer van goederen. Andere aspecten van Europese samenwerking – zoals harmonisatie van regelgeving – lijken minder effect te hebben. Het effect van toetreding loopt zowel via de uitvoer van binnenlandse productie als via wederuitvoer.^a Deze conclusie kan ook worden getrokken voor de EU als geheel: het zijn vooral uitbreidingen van de EU die de intra-Europese handel doen toenemen.^b

Nederlandse uitvoer van goederen naar West-Europa^c, 1920-2005

^c EU-6: Duitsland, Frankrijk, België, Luxemburg, Nederland en Italië; EU-12: EU-6, Denemarken, Ierland, Groot-Brittannië, Griekenland, Portugal, Spanje.

Bron: CBS (Statline).

^a J. Roos, *Wederuitvoer een Europese Zaak*, ESB 92 (4511), 2007.

^b CPB en SCP, *Marktplaats Europa: Vijftig jaar publieke opinie en marktintegratie in de Europese Unie*, 2007.